

747 *Lysets engel går med glans*

22 *Gådefuld er du, vor Gud*

557 *Her vil ties*

336 *Vor Gud han er så fast en borg*

321 v. 6-7 *O Kristelighed*

696 *Kærlighed er lysets kilde*

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Den tredje dag var der bryllup i Kana i Galilæa, og dér var Jesu mor med; også Jesus og hans disciple var indbudt til brylluppet. Men vinen slap op, og Jesu mor sagde til ham: »De har ikke mere vin.« Jesus sagde til hende: »Hvad vil du mig, kvinde? Min time er endnu ikke kommet.« Hans mor sagde til tjenerne: »Gør, hvad som helst han siger til jer.« Der var dér seks vandkar af sten; de stod der efter jødernes regler for renselse og rummede hver to til tre spande. Jesus sagde til dem: »Fyld karrene med vand.« Og de fyldte dem helt op. Og han sagde til dem: »Øs nu op og bær det hen til skafferen.« Det gjorde de så. Men da skafferen havde smagt på vandet, der var blevet til vin – han vidste ikke, hvor den kom fra, men det vidste de tjenere, som havde øst vandet op – kaldte han på brudgommen og sagde til ham: »Man sætter ellers den gode vin frem først, og når folk har drukket godt, så den ringere. Du har gemt den gode vin til nu.« Dette gjorde Jesus i Kana i Galilæa som begyndelsen på sine tegn og åbenbarede sin herlighed, og hans disciple troede på ham. Johannesevangeliet 2,1-11

Forandring eller forvandling? Det er det store spørgsmål. Kan vi forandre os eller må vi lade os forvandle. Vi befinder os i en tid med store forandringer. I det geopolitiske, i vores hverdag og ikke mindst i vores måde at tænke om fremtiden på. For første gang, i hvert fald i min levetid, står vi nu som vestligt samfund overfor en fremtid, vi ikke rigtig kan regne ud. Tidligere har det ellers været nogenlunde til at regne ud, hvad tingene ville føre til. Hvad et politisk valg ville føre med sig. Hvad nationale kriser ville munde ud i. Engagementer i krige, folkestemninger, forsidestoffet. Vi havde ofte en idé. Der var en indlejret tryghed i vores samfund, der kom til udtryk som tilliden til morgendagen. Men den tillid vakler og gør, at forudsigeligheden er truet. Syrien faldt på 10 dage, en ny præsident træder til i Det Hvide Hus i morgen, og debatten om Grønland er først lige begyndt.

Fremtiden er ikke hvad den har været, kunne man påstå. Tidligere var fremtiden noget, vi holdt op foran os som et spejl. *Bare tænk på fremtiden*, lød det. Fremtiden blev en yndet afgud. Man talte om fremtiden på samme måde som fromme mennesker i middelalderen talte om Gud. *Tro på fremtiden, den er god, den vil os det godt*. Fremtid var lig med fremgang, og det fineste, vi kunne komme i tanke om var forandring. Derfor også det indledende spørgsmål: Forandring eller forvandling?

Vi har været begejstrede for at tale om alle de ting, der burde forandres. Klima, identitet, dem vi gik rundt og var med ansigter og kroppe vi ville forandre. Kloge mennesker har forsket i forandringsledelse, og vi har længe, og med lige dele bekymring og dødsdrift, talt om de menneskeskabte klimaforandringer. Men selve snakken om forandring er under forvandling. Det siges, at forandring fryder, men her godt tre uger inde i januar er der mere stille i fitness-centrene, end der var i de første dage efter nytår. For nu bare at give et eksempel. Det ligger dybt i vores natur, at vi gerne vil forandre os, fordi vi aldrig er gode nok, så vi går hurtigt i gang, og giver lige så hurtigt op igen. Og skulle det alligevel lykkes en af os at få trumfet en forandring igennem, også mere af permanent art, så står det såkaldte forandringsparadoks og lurker på den anden side af glæden. Efter forandring følger en ny mængde stress, angst og andre spændende ting, vi kan spekulere videre over.

Tiltrædende præsidenter og verdensledere over en bred kam lover forandring. *Det bliver bedre*, lyder slagordet. Et nærmest evangelisk løfte, vi da også abonnerede på i mere end 30 år, fra murens fald og indtil nu. At væksten og rigdommen og freden var en munter dans, som alle kunne lære og som alle skulle få glæde af om et lille øjeblik. Men her i begyndelsen af 2025 står det klart, at verden næppe står til at forandre, det bliver i hvert fald ikke bedre – for alle. Det har ellers ligget som en understrøm og som en del af forandringens natur – at forandring altid var til alles bedste. Men imperier har det til fælles at de falder, og selvom en klog mand engang har sagt, at fremtiden formentlig til sin tid vil blive kaldt de gode gamle dage, så står vi overfor noget ganske nyt. Det, der ligger foran os, virker dybere. Det kalder på et dybere lag i eftertanken. Og hvad er det nu, der ligger et niveau dybere end forandring? Det gør forvandling.

Hvor forandringen er den lange overgang, mulighedernes farverige katalog af slankekur og

et spejl af vores samfund, både når det er bedst og når det er værst, så er forvandlingen anderledes. Forvandlingen har at gøre med den dybe ændring af hvem vi egentlig er. Refleksionen over hvad et liv skal være. Det er på alle tangenter. Forvandlingen er tankerne om døden, altings kollaps, men omvendt også den gennemtrængende glæde i verden, evangeliets styrke, opstandelsen, evigt liv. Det store mirakel, som bare sker uden at vi kan gøre hverken til eller fra. Forvandling er noget, vi undergår. Som bare sker. Ud af det blå.

I søndagens tekst er vi til bryllup med Jesus og hans mor og alle disciplene. Til brylluppet i Kana, som fortællingen kaldes. Og her er forvandlingen det centrale. Det er måske den mest berømte af alle forvandlinger: Jesus der laver vand til vin. Det er det første under, han gør i Johannesevangeliet, og af samme grund det første mange tænker på, når de hører om Jesus. Det er også noget af en forvandling. Vi taler om 500-600 liter vin, for sådan et stenkar kunne snildt rumme 100 liter. Det er ikke en opfordring til umådeholdent druk, vi er vidne til, og fortællingen har da også givet anledning til visse diskussioner gennem tiden. Som da formanden for Danmarks Afholdsforening engang blev spurgt ind til forvandlingsunderet ved Brylluppet i Kana. Han mente han nu nok, at teksten burde være fjernet, da man i sin tid samlede vores dages bibel – ligesom alt *det andet underlødige stof*, som han tilføjede.

Men her står vi altså, fortællingen blev bevaret, og vidner om en mirakuløs forvandling. Ikke noget med forandring eller forbedring eller andet der på nogen måde kunne ligne et fromt nytårsforsæt. Dette er forvandling i sin reneste form, det som overgår disciplene og brylluppets gæster. Og så det er bare med at tage underet til sig. Som Kaj Munk engang skrev om netop forvandlingsunderet: *Denne Historie om Jesus ved Brylluppet i Kana den maa bestemt passe. Den er saa usandsynlig, at den aldrig kan være opdigtet.*

Vin-underet har selvfølgelig også en social og historisk baggrund. For det ville være en gigantisk ydmygelse for brudgommen og hans familie, hvis vinen slap op til deres bryllup. Tænk bare på det postyr, der ville opstå til et sommerbryllup, hvis noget lignende skete herhjemme. Men det er altså hverken bryllupstraditioner eller serveringstemperatur, der er pointen. Det væsentlige er, at der med Jesus er trådt en forvandlende kraft ind i verden. Og at der med ham bringes en ny horisont ind i vores liv. Med andre ord: Vi står overfor en forvandling. Og det er måske det, vi er ved at indse i disse år.

Hvordan kan det ellers være, at så mange træder frem og kalder sig *kristne*? Alt fra komikere til politikere til kendte mennesker i øst og vest: *Jeg er kristen*, siger de. Og selvom det også næsten kan blive et modefænomen, et fashionabelt korstog i dagspressen, så er der nok en god forklaring. Og alternativet har vi jo hørt på i mange år. Nej, vi længes mod det, der kan forvandle os, når det nu står klart at forandring er vanskelig. Vi må hen til den rigdom og den trøst der ligger i evangeliets forvandlende kraft. Ikke ved at abonnere på et eller andet tryllesnummer, men symbolsk ved at fylde renselses-karrene med vand og vente på Guds forvandling med os. Det, der ligger uden for vores egen mulighed.

Vi hører om det kar, som mindede jøderne om forskellen på Guds verden og menneskenes verden. Man måtte rense sig før man bad til Gud, for først efter renselsen kunne man få lov at stå i et forhold til Gud. Det er de kar, som Jesus beordrer fyldt med vand, og som han siden forvandler til vin. Dermed forvandles afstanden til nærhed hos menneskene. Jesus understreger, at Gud er hos mennesket. Ikke fjernt borte, bag en mur af renselsesritualer, som en eksklusiv konge vi skal frygte. Nej, Gud er kommet tæt på sin skabning, som bruden er kommet tæt på sin brudgom, og Guds rige er allerede vores.

Vandet er blevet forvandlet til vin. Og vi er en del af den forvandling, stadigvæk i dag, akkurat som dengang. Det er det håb, som prædikes i kirken, og som Helligånden bærer frem i verden. At vi, til trods for al vores tvivl og skepsis over for underet, stadig er omfattet af Guds overrumplende kærlighed. At den bedste vin stadigvæk gemmes til sidst, til os.

Det kan godt være at fremtiden ikke er hvad den har været. Og at mine børn kommer til at vokse op i anden, måske fattigere, mere voldelig og langt mere usikker verden, end de foregående generationer. At vores ubegribelige privilegierigdom ikke gives i arv. Måske, måske ikke. Det kan vi ikke forandre os ud af, for så stor magt har vi mennesker ikke. Men i troen på Guds forvandling med os alle sammen, med det håb han giver til verden med sin søn, så skal der nok være vin nok til os alle. Og så er fremtiden i gode hænder.

Det fortælles at Hieronymus (f. 347), en af kirkefædrene fra oldkirken, engang mødte en mand, som havde regnet lidt på det med brylluppet i Kana. Manden var kommet frem til, at

renselseskarrene der ved bryllupssalen havde kunnet rumme mellem 500-700 liter. Derfor spurgte manden spurgte lidt spydigt, om Hieronymus virkelig troede, at gæsterne havde været i stand til at drikke al den vin til brylluppet? Til det svarede Hieronymus: "Nej da, vi drikker alle sammen af den endnu!"

Og derfor kan vi sige: *Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen*